

Domáca úloha, doniesť na najbližšiu vyučovaciu hodinu

Ukážka 5

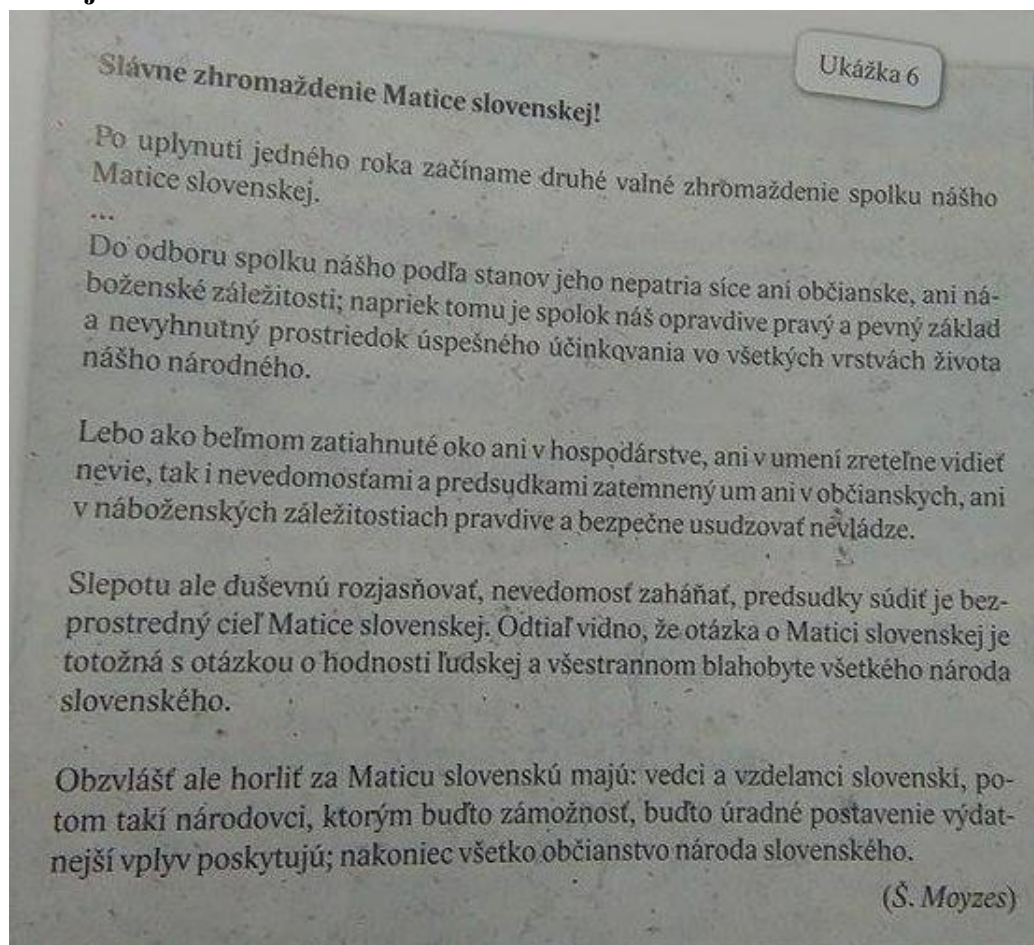
*Ak jesto v krajine našej vec dôležitá, a jej šťastlivé rozhodnutie medzi najvúcnnejšie a najspravodilivejšie túžby prislúcha, to je iste podľa môjho náhľadu do porady vzatý predmet urbárskeho odkúpenia; ak jesto, **povedám**, vec. Ktorá u nás najväčšej pozornosti zákonodarcov zasluhuje, to je istotne vykúpenie ľudu poplatného.*

Každému je známo, v akom stave sa nachádza v krajine našej úbohý ľud poplatný, jeden každý zná a vidí, že je potlačený; samo cudzozemie až priveľmi pozná vlasť našu po ňom ako miseram contribuentem plebem. Behom sto a sto rokov sa v krajine našej moc iného urobilo a vykonalo, len stav úbohého potlačeného ľudu sa skoro nič alebo veľmi máličko poľahčil.

(Štúr)

- 1) Nájdiť v texte ukážky 5 jednu opakovaciu figúru. ....0.5 b.
- 2) Dokážete, že autor v texte ukážky 5 je prítomný .....0.5 b.
- 3) Pomenujte syntaktickým termínom vyznačené slovo v ukážke 5. ....0.5 b.
- 4) V kontexte ukážky 5 môžeme sloveso *prislúcha* nahradiť slovom
A) patrí.   B) pripadá.   C) Poslúcha.   D) prichodí. ....0.5b.

Pracujte s ukážkou 6

Ukážka 6

Slávne zhromaždenie Matice slovenskej!

Po uplynutí jedného roka začíname druhé valné zhromaždenie spolku nášho Matice slovenskej.

...

Do odboru spolku nášho podľa stanov jeho nepatria síce ani občianske, ani náboženské záležitosti; napriek tomu je spolok náš opravdive pravý a pevný základ a nevyhnutný prostriedok úspešného účinkovania vo všetkých vrstvách života nášho národného.

Lebo ako belmom zatiahnuté oko ani v hospodárstve, ani v umení zreteľne vidieť nevie, tak i nevedomosťami a predsudkami zatemnený um ani v občianskych, ani v náboženských záležitostiach pravdive a bezpečne usudzovať nevládze.

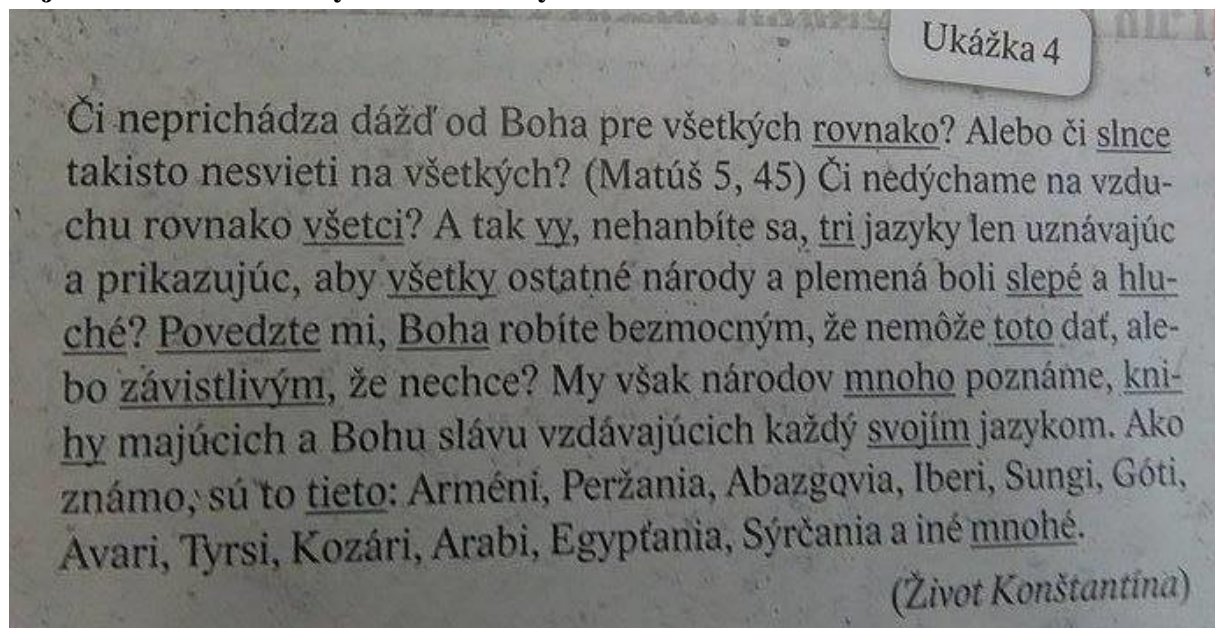
Slepotu ale duševnú rozjasňovať, nevedomosť zaháňať, predsudky súdiť je bezprostredný cieľ Matice slovenskej. Odtiaľ vidno, že otázka o Matici slovenskej je totožná s otázkou o hodnosti ľudskej a všestrannom blahobyte všetkého národa slovenského.

Obzvlášť ale horliť za Maticu slovenskú majú: vedci a vzdelanci slovenskí, potom takí národovci, ktorým buďto zámožnosť, buďto úradné postavenie výdatnejší vplyv poskytujú; nakoniec všetko občianstvo národa slovenského.

(Š. Moyzes)

- 1) Vyplýva z kontextu ukážky 6, že Matica slovenská mohla spravovať politické záležitosti Slovákov? ..... 0.5b.
- 2) Z kontextu ukážky 6 vyplýva, že Š. Moyzes vyzýva pomáhať Matici slovenskej
 A) všetkých boháčov. B) zámožných národovcov. C) štedrých mecenášov.
 D) zahraničných priaznivcov. 0.5 b.
- 3) Výraz Matica slovenská je
 A) združené pomenovanie. B) ustálené slovné spojenie. C) značka.
 D) zložka. 0.5 b.
- 4) Rozhodnite, ktoré z nasledujúcich tvrdení je sú správne
 a) Slovenské rečníctvo sa začalo rozvíjať po vzniku prvých učených spoločností v období formovania moderného slovenského národa.
 b) Jednou z prvých rečníckych pamiatok v slovenskom jazyku je Proglas.
 c) Medzi dôležité pamiatky slovenského rečníctva patria parlamenté prejavy, ktorých autorom je L. Štúr. 0.5 b.

Nájdite v ukážke 2 znaky rečníckeho štýlu:

..... 0.5
 ..... 0.5